

Søknad

Støtteordning	Bolyst 2012
Tittel	Familieinnvandrede kvinner i distriktet
Søknadsår	2012

Kort beskrivelse

Prosjektet skal utvikle en arbeidsmodell for kommuner som vil bidra til å styrke familieinnvandrede kvinner sine muligheter til å utvikle sine ressurser og delta i det norske samfunnet. Prosjektet har både nordtrønderske og sørtrønderske deltakerkommuner.

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet skal utvikle en arbeidsmodell for kommuner som vil bidra til å styrke familieinnvandrede kvinner sine muligheter til å utvikle sine ressurser og delta i det norske samfunnet.

Prosjektet har to ulike prosesser som sammenstilles til slutt. I første fase ønsker vi å utrede hvordan en kommune kan legge til rette og yte et godt tilbud til familieinnvandrede kvinner slik at de bedre finner seg til rette i samfunnet, lærer seg språket og deltar i arbeidslivet. Praksisen varierer i ulike kommuner, og vi ønsker å kartlegge ulike løsninger og behov for videre utvikling i deltakerkommunene. Dette vil vi gjøre ved å intervju nøkkelpersoner i kommunene, og ved å kontakte og samle et nettverk av familieinnvandrede kvinner i hver kommune.

I andre fase vil vi å arrangere ulike kunstprosjekter i hver av deltakerkommunene. Kunstprosjektet vil gi kvinnene en arena og en mulighet til å uttrykke seg på en måte som omgår språklige utfordringer. Vi ønsker å ta modell av lignende integrasjonsprosjekt, som for eksempel fargespillkonseptet fra Bergen, der kunstaspektet er grunnleggende kommunikasjonsbase.

Arbeidet fra disse to parallelle prosessene vil i en tredje fase bli presentert på samlinger i de enkelte kommunene, hvor relevante aktører i kommunen samt kommunens innbyggere inviteres. Det vil også bli arrangert en avsluttende samling for de fire deltakerkommunene hvor kunstprosjektene og funn fra kartleggingene oppsummeres. Dette vil gi mulighet til å se felles utfordringer og muligheter, summere opp best practices, og gi et kunnskapsgrunnlag og metodiske erfaringer som kan overføres til andre distriktskommuner. Prosjektet vil ha overføringsverdi til andre kommuner, og siste del av prosjektet vil brukes på informasjon og formidling av erfaring i relevante fora.

Vi ønsker på sikt å videreføre dette prosjektet til en nordisk modell, hvor kunstnere og deltakere fra de nordiske landene fordyper seg i samme tematikk.

Kontaktopplysninger

Søker/prosjekteier	KUN senter for kunnskap og likestilling	KUN senter for kunnskap og likestilling	8286 NORDFOLD	99264784
Kontaktperson	Marte Taylor Bye	KUN senter for	7713 STEINKJER	91865154

		kunnskap og likestilling, Jakob Weidemanns gate 9		
Prosjektleder	Marte Taylor Bye	Jakob Weidemanns gt 9	7713 STEINKJER	91865154

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

KUN er en privat stiftelse som får 20 prosent av sitt budsjett finansiert gjennom statsbudsjettet (BLD) og er ellers basert på oppdrag og prosjektfinansiering. I de siste årene har vi hatt 27 prosjekter, finansiert av ulike offentlige aktører.

Spesifikasjon**Bakgrunn**

På grunnlag av egen kartlegging og FAFOs rapport "En fot innenfor" (Nadim og Tveit, 2009), ønsker vi å sette i gang et prosjekt med fokus på familieinnvandrede kvinner, nærmere bestemt kvinner som kommer til Norge gjennom ekteskap med norske menn. Denne voksende gruppen innvandrere har ikke de samme rettigheter som flyktninger og asylsøkere, og er begrenset bevissthet i samfunnet om ressursene disse kvinnene representerer. Det innebærer at tiltak spesielt rettet mot denne gruppen er lite utprøvd nasjonalt og prosjektet forventes derfor å gi erfaringer med overføringsverdi og dokumentasjon og formidling av resultatene i prosjektet vil stå sentralt. Samarbeidspartnere i prosjektet er: Namdalseid kommune, Verran kommune, Skaun kommune, Røros kommune, NAV Nord-Trøndelag, NAV Sør-Trøndelag, kunstner Brynhild Bye og skuespiller Guro Hustad Stugu.

Antall ekteskap inngått mellom norske menn og ikke vestlige kvinner, såkalt transnasjonale ekteskap har økt kraftig siden 1990- tallet, og er tredoblet siden 1995. I Norge var i 2007 ett av ti inngåtte ekteskap på landsbasis mellom en utenlandsk kvinne og en norsk mann. I følge Krisesentersekretariatet var det i 2006 flere som fikk opphold i Norge gjennom ekteskap med en nordmann uten innvandrerbakgrunn, enn det var personer som fikk opphold som flyktninger, gjennom asylinstituttet eller gjennom ekteskap med en nordmann med innvandrerbakgrunn. På tross av at de utgjør en betydelig del av innvandrerbefolkningen, er spørsmål i forhold til denne gruppen innvandrere lite tematisert i den politiske og offentlige debatten.

På den ene siden kan det at kvinnene har norsk ektemann være en faktor som bidrar til integrering i det norske samfunnet, ved at de raskt får nettverk og norsk språktrening. På den andre siden er de en utsatt og sårbar gruppe fordi den informasjonen og hjelpen de mottar i såpass stor grad er avhengig av ektemannen. Også kvinnenes oppholdstillatelse avhenger av ektemannen. Dette er i de fleste tilfellene ikke noe problem, men kvinnene er likevel i en utsatt posisjon. Særlig gjelder dette de tre første årene etter at kvinnene har kommet til landet. Treårsregelen innebærer at en person som har

oppholdstillatelse i Norge gjennom ekteskap må bo i landet i tre år før vedkommende kan søke om opphold på selvstendig grunnlag. Unntaket er ved skilsmisse som skyldes vold i ekteskapet, som er anmeldt og som har fallende bevis.

Mange har høy terskel for å anmelde voldsforhold, og treårsregelen er en medvirkende faktor til at en del kvinner lever i ekteskap med til dels stor grad av utnyttning de første årene, som vist i en FAFO rapport fra 2008. At denne gruppen kvinner er særlig utsatt for vold kan man se på statistikken fra krisesentre i landet. I 2008 utgjorde kvinner med innvandrerbakgrunn 60 % av brukerne på landets krisesentre. Tall fra 2006 viser at nesten en tredel av krisesenterbrukere med innvandrerbakgrunn rapporterte å ha blitt utsatt for vold av menn uten innvandrerbakgrunn.

Gjennom introduksjonsloven har kommunene et overordnet ansvar for å koordinere ulike etaters innsats overfor flyktninger. En tilsvarende ansvars plassering finnes ikke for familieinnvandrede kvinner. Kommunene står, innenfor visse rammer, relativt fritt til å utforme et tilbud til innvandrere. Dette er et forhold som gir store variasjoner i hva slags tilbud kvinnene får, - avhengig av kommunens ressurser, hvordan kommunen velger å bruke disse ressursene og hvordan kvinnene og deres partnere greier å manøvrere i systemet de møter. Det at det er store variasjoner i hvilke tilbud som tilbys kvinnene og i hvilken grad de selv oppsøker kommunen, gjør at selve oppgaven med å identifisere og kontakte disse kvinnene kan være en utfordring.

Mens innvandrete kvinner gift med norske menn utgjør kun 8 prosent av innvandrerkvinnene i Oslo, er tilsvarende forholdstall for Midt-Norge 15 prosent. Dette viser at denne typen innvandring er i særlig grad et distrikts-fenomen. Vi ser at det i mange små kommuner kan være en særlig utfordring å holde oversikt over og å bistå kvinner i denne gruppa. Samtidig representerer kvinnene en arbeidskraftressurs, og de er viktige for mindre kommuners befolkningstilvekst. Å fokusere på integrering, språkopplæring og arbeid er avgjørende, både fordi det vil kunne gi verdifull tilvekst til arbeids- og samfunns livet, og fordi god integrering reduserer risikoen for at kvinnene havner i en sårbar situasjon hvor de er avhengige av ektemannen. Det vil også bidra til en god oppvekst for barn.

Fafo-rapporten "En fot Innenfor" (Nadime og Tveit 2009) synliggjør en rekke forbedringsområder for kommunens integreringsapparat, og for samarbeidet mellom kommunen og andre instanser som har ansvar og virkemidler på området. Det gjelder for eksempel spredning av informasjon, kunnskap om gruppens rettigheter og plikter, synliggjøring av gruppens ressurser, tilgang til tilstrekkelig språkopplæring og mulighet for arbeidspraksis. Rapporten peker også på et behov for mer kunnskap om integreringsprosessen i mindre kommuner. Mye av den eksisterende kunnskapen man har er innhentet i mer tettbygde strøk, samtidig som denne typen innvandring i stor grad nettopp er et distriktsfenomen. Tilgang på land-nettverk og kollektivtransport er blant annet to faktorer med betydning for integreringsprosessen hvor man kan se for seg at større kommuner skiller seg fra mindre.

I mindre kommuner er det særlige utfordringer knyttet til det å tilby tjenester til en liten men variert gruppe innbyggere. Samtidig kan økt grad av gjennomsiktighet være en styrke mindre kommuner har i forhold til større kommuner.

Prosjekt mål

Hovedmålsettingen med dette prosjektet er

Å utvikle ny kunnskap og forståelse av metoder for inkludering og integrering av kvinner som kommer til bygdene gjennom migrasjonsekteskap og legge grunnlag for at kommuner skal kunne tilby gode og likeverdige tjenester for denne gruppen.

Hovedmålsettingen skal oppnås gjennom å:

1. Kartlegge distriktskommunenes kunnskap om ekteskapsinnvandrede kvinners rettigheter i og synliggjøre ulike metoder og praksis i integreringsarbeid.
2. å identifisere og tilrettelegge for nettverk av kvinner som ellers kan være lite synlige og tilgjengelige i lokalsamfunnet
3. Gi ny kunnskap for å forbedre kommunale tilbud rette mot målgruppen

Forankring

Prosjektets målsettinger forankres i nasjonale og fylkeskommunale målsettinger innenfor områdene integrering, attraktivitet, livskvalitet og helse samt arbeidskraft. I felles fylkesplan for Nord-og Sør Trøndelag, under tema 'Attraktivitet, livskvalitet og helse i bygd og by, er følgende målsetninger spesifisert:

- Tilrettelegge for deltakelse og kulturopplevelse for alle
- Synliggjøre mangfoldet og øke toleransen

Disse målsettingene er sentrale for prosjektet. Som en langsiktig konsekvens vil man også med grunnlag i etablerte nettverk og forbedrete rutiner kunne se at prosjektet bidrar til kartlegging av tilgjengelig kompetanse og tilrettelegging for økt deltakelse i arbeidslivet.

Økt sysselsetting av kvinner et av målene i regjeringens integreringsarbeid, både når det gjelder arbeidet for å bekjempe fattigdom og for å fremme likestilling. Under temaet 'Arbeidskraft-demografiske og samfunnsmessige utfordringer' er mobilisering av arbeidskraftressursene i regionen en av strategiene.

Prosjektorganisering

Prosjektledelse og ansvar for praktisk gjennomføring: KUN senter for kunnskap og likestilling.
Kontaktperson Marte Taylor Bye.

Det vil være en prosjektgruppe som består av representanter fra deltakerkommunene og aktuelle etater, (for eksempel NAV).

Kommunekontaktens ansvar i prosjektet vil være å formidle kontakt med aktuelle nøkkelpersoner og nettverk i de ulike kommunene, å bistå med informasjon og kommunikasjonskanaler for å identifisere og mobilisere nettverk av aktuelle innvandrerkvinner i kommunene, samt å bidra til å tilrettelegge for temamøter, utstillinger og presentasjon av ferdig rapport ved prosjektets utgang. Relevante lag og

foreninger i kommunene vil også kontaktes.

Brynhild Bye og Guro Hustad Stugu vil sammen med to andre kunstnere være ansvarlige for den kunstneriske Flere vil kontaktes i videre arbeid. Det vil i tillegg settes opp en referansegruppe som gir innspill til prosjektet og bidrar til spredning av prosjektinformasjon.

Samarbeidspartnere

Prosjektgruppe:

Lisbeth Lein, kultursjef Namdalseid

Latifa Nasser, flyktningkonsulent Skaun

Arild Lasse Gulstad NAV Verran

Ellen Harris Utne, flyktningkonsulent Røros

Brynhild Bye- kunstner

Guro Hustad Stugu- kunstner

to kunstnere til forespørres om å delta

Referansegruppe:

NAV Nord-Trøndelag

NAV Sør-Trøndelag

IMDI Midt-Norge

representanter for målgruppen familiegjenforente kvinner

NHO

Av disse er NAV Nord-og Sør-Trøndelag og IMDI Midt-Norge forespurt og har sagt ja til å delta. De andre vil kontaktes i videre arbeid.

Aktiviteter

Prosjektet deles inn i tre faser med ulike arbeidsmetoder:

Fase 1 kartlegging i kommunen

- Finne og mobilisere nødvendige samarbeidspartnere i prosjektet
- Kartlegge hvordan kommunen ivaretar familiene i målgruppen ved hjelp av fokusgruppeintervju,

fremtidsverksted og enkeltintervjuer.

- Se på hvordan den informasjonen som blir gitt fungerer
- Arrangere møter hvor tema blir drøftet

Fase 2: Mobilisere og tilby kvinnene å delta i nettverk og kunstprosess

- Iverksette kunstprosjekt som synliggjør innvandrerkvinner i kommunen og nærmiljøet og skaper møteplasser mellom innvandrerkvinnene, andre innbyggere i kommunen og representanter for de kommunale tiltaksapparatene

Fase 3 Sammenstilling og konkludering

- Presentasjon av kunstprosjekt og konklusjoner fra fase 1 i hver enkelt kommune.
- Diskusjon av videre tiltak
- Felles samling med deltakerkommunene
- Kunnskapsspredning

Målgrupper

Hovedmålgruppene er

- kommunens tjenesteapparat og samarbeidspartnere
- kvinner som har kommet til Norge gjennom familiegjenforening med nordmenn

Men også

- norske menn gift med utenlandske kvinner
- frivillige lag og organisasjoner
- øvrige innbyggere i kommunene

Resultat

Etablerte nettverk mellom

familiegjenforente kvinner i de enkelte kommunene

kommunale aktører, innad i kommunen og mellom deltakerkommunene

Møteplasser for familiegjenforente kvinner, deres ektemenn, kommunale aktører og øvrige innbyggere i kommunen

Kunnskapsgrunnlag og oversikt over ulike metoder for integreringsarbeid som er overførbart til andre kommuner

Effekter

Bedre kunnskap om og oversikt over nettverk av innvandrerkvinner, deres kompetanse og ønsker for fremtiden, i hver enkelt deltakerkommune.

Rutiner for samarbeid, større grad av koordinering mellom aktuelle etater som NAV, flyktninghjelp, kommunen og voksenopplæringa

Bedre og mer effektiv utnyttelse av det apparatet som finnes (tolketjeneste, tilgjengelig informasjonsmateriale, eksisterende stønadsordninger)

Redusert sårbarhet for familieinnvandrede kvinner (synlighet i nærmiljøet, nettverk, kunnskap)

På lengre sikt ønsker vi å bidra til utviklingen av et mer strømlinjeformet kommunalt tiltaksapparat, samordning med arbeidet til aktuelle frivillige organisasjoner og lag, og bedre utnyttelse av kompetanse og arbeidskraft i deltakerkommunene.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

2012:

august: møte i referansegruppe

september/oktober: kartlegging av tidligere forskning på temaet, intervju av nøkkelpersoner i kommunene. Mobilisering av nettverk, inkludert opprettelse og promotering av facebookside

oktober-januar 2013: fire verksteder/kunstprosesser i kommunene

desember: møte referansegruppe

2013:

januar: kunstarbeidet fortsetter

februar/mars: analyse, fammenfatning av resultater og dokumentasjon av prosessene

april: Partnermøte, felles samling for alle involverte, formidling av funn, presentasjon i relevante fora, mediautspill

-mai: møte i referansegruppa

-juni: rapport og regnskap

Budsjettplan

arbeidstimer kommunene	41 600	52 400	94 000
avsluttende fellesarrangement		15 000	15 000
dokumentasjon og fotografering kunstprosjekter	15 000	5 000	20 000
forsikring kunstproduksjoner	30 000	10 000	40 000
frakt og montering kunstproduksjoner	30 000	10 000	40 000
honorar kunstnere	100 000	40 000	140 000
kost og losji kunstproduksjoner	30 000	10 000	40 000

kostnader åpninger/vernissage	9 000	3 000	12 000
Leie av lokaler i kommunene	4 000	1 000	5 000
Materiale kunstproduksjoner	99 000	33 000	132 000
møteutgifter referansegruppe	4 000	2 000	6 000
produksjon kunst fire kommuner	105 000	35 000	140 000
produksjon kunstfaglige tekster	21 000	7 000	28 000
prosjektledelse	75 000	210 000	285 000
reise kunstproduksjoner	6 000	2 000	8 000
reise prosjektleder	5 000	5 000	10 000
			SUM 1 015 000

Finansieringsplan

Kommunal- og regionaldepartementet	253 750	253 750	507 500
Namdalseid kommune	15 000	10 000	25 000
Nord-Trøndelag Fylkeskommune	70 000	42 500	112 500
Norsk kulturråd	112 500		112 500
Røros kommune	15 000	10 000	25 000
Skaun kommune	15 000	10 000	25 000
Sør-Trøndelag Fylkeskommune	70 000	42 500	112 500
Vederlagsfondet	8 350	61 650	70 000
Verran kommune	15 000	10 000	25 000
			SUM 1 015 000

Geografi

1640-Røros, 1657-Skaun, 1724-Verran, 1725-Namdalseid

Vedlegg

Vedlegg bolyst 0503.docx	19 866 05.03.2012